10.1515/umcsgeo-2015-0010

ANNALES
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN – POLONIA

VOL. LXIX, 2 SECTIO B 2014

Zakład Geoekologii i Paleogeografii, WNoZiGP, UMCS, Lublin
malwinadzierzak@wp.pl, jarosz.joa@gmail.com, j.pietruczuk@onet.pl
monika_pietruczuk@wp.pl

MALWINA DZIERŻAK, JOANNA JAROSZ
JAROSŁAW PIETRUCZUK, MONIKA PIETRUCZUK

IV Seminarium Doktoranckie, 9–11 maja 2014, Mielnik

IV Doctoral Seminar, 9–11 May 2014, Mielnik

Tegoroczne, już IV Seminarium Doktoranckie, a zarazem trzecie wyjazdowe po Zwierzyńcu i Janowie Lubelskim, odbyło się w dniach 9–11 maja 2014 roku w Mielniku. Ideą tego typu spotkań jest prezentacja wyników badań, które są prowadzone przez doktorantów naszego wydziału, integracja, a przede wszystkim poznanie nowych miejsc ciekawych pod względem geomorfologicznym oraz kulturowym. W seminarium uczestniczyło 25 osób w tym: kierownik Studiów Doktoranckich WNoZiGP UMCS w Lublinie – dr hab. Marek Nowosad, prof. UMCS, prodziekan WNoZiGP UMCS w Lublinie – dr hab. Sławomir Terpiłowski, prof. UMCS, 17 doktorantów z WNoZiGP oraz 5 doktorantów z Uczelnianego Samorządu Doktorantów.

Seminarium podzielone było na dwie części. Pierwsza część – referatowa – odbywająca się w sobotę (10 maja) podzielona była na dwie sesje. Pierwszej, poświęconej prezentacji wyników badań doktorantów, przewodniczył dr hab. Marek Nowosad, prof. UMCS. W części tej swoje osiągnięcia zaprezentowało 6 młodych naukowców. Z uwagi na dość zróżnicowaną problematykę badań w rozprawach doktorskich w referatach poruszane były odmienne zagadnienia, począwszy od tematów z zakresu badań paleogeograficznych aż po analizę szeroko pojętego rynku turystycznego. W drugiej sesji – wprowadzającej do problematyki regionu Podlaskiego Przełomu Bugu, której przewodniczył dr hab. Sławomir Terpiłowski, prof. UMCS, mieliśmy możliwość wysłuchania 3 referatów. W części tej dość dokładnie zostały omówione takie kwestie, jak: osobliwości przyrody nieożywionej Mielnika i okolic, osadnictwo tatarskie na Polesiu Lubelskim oraz Święta Góra Grabarka. Podsumowaniem całego dnia był, odbywający się wieczorem, po zakończeniu sesji referatowej, wspólny grill, mający na celu jeszcze lepsze zapo-

znanie się uczestników seminarium, a także omówienie różnych tematów w nieco mniej „naukowej" atmosferze.

Druga część seminarium – terenowa – która odbyła się w niedzielę (11 maja), pozwoliła prześledzić kolejne etapy geologiczne tego obszaru, począwszy od górnej kredy do czasów współczesnych. Teoretyczne podwaliny tej części seminarium zawdzięczamy dr. hab. Sławomirowi Terpiłowskiemu, który jako doskonały znawca tego obszaru gruntownie zaznajomił nas z takimi zagadnieniami, jak: budowa geologiczna i rzeźba terenu, stosunki wodne, szata roślinna, stosunki ludnościowe, historia, gospodarka oraz turystyka Mielnika i okolic.

Jako iż część ta miała charakter terenowy, naszą „wycieczkę" rozpoczęliśmy od kopalni kredy piszącej. Ten niezwykły obiekt jest obecnie jedyną tego typu kopalnią funkcjonującą w Polsce. Mielnicka kreda genezą swą sięga górnokredowego ciepłego i głębokiego morza, w którym to powstała wskutek osadzania się wapiennych szkieletów organizmów planktonicznych (przede wszystkim otwornic i kokolitów) z domieszką pyłu kalcytowego. Początki eksploatacji surowca sięgają tutaj XVI wieku. Do 1952 roku kreda była wydobywana wyłącznie ręcznie, wykorzystywana na potrzeby okolicznych mieszkańców, od połowy XX wieku rozpoczęto zaś eksploatację na skalę przemysłową. Przypuszczalnie nazwa miejscowości wywodzi się z języka rosyjskiego, w którym to kredę określa się jako „mieł".

Kolejnym punktem na naszej trasie było wzgórze morenowe określane jako Małe Uszeście. Ten mierzący 174 m n.p.m. pagórek stanowi zarazem przedłużenie ciągu moren czołowych, rozciągniętych równolegle pomiędzy Kornicą a Mielnikiem. Wraz z innym pagórkiem morenowym – Dużym Usześciem (204 m n.p.m.) – tworzą one rezerwat florystyczno-fitocentryczny, którego zadaniem jest ochrona oraz zachowanie stanowisk wielu rzadkich roślin ciepłolubnych, muraw oraz zarośli kseromorficznych. Rezerwat położony jest na północ od miejscowości Mielnik, na uroczysku Mielnik.

Ostatnim z punktów wycieczkowych w Mielniku była Góra Zamkowa. Na obiekt ten składa się wzgórze z XI–XII-wiecznym grodziskiem oraz wyraźnie zarysowaną w terenie fosą. Znajdują się też tutaj dość dobrze zachowane fragmenty XV-wiecznego zamku mielnickiego, spalonego w 1956 roku podczas potopu szwedzkiego, a także pozostałości murowanej kapliczki, zbudowanej w 1865 roku dla uczczenia ocalenia cara Aleksandra II, rozebranej w 1927 roku. Góra Zamkowa jest zarazem miejscem zawarcia unii mielnickiej.

W drodze powrotnej, poza częścią oficjalną seminarium, część osób udała się również na górę Grabarkę, będącą jednym z najważniejszych i najświętszych miejsc w religii prawosławnej. W skład całego obiektu wchodzą: utworzony w 1947 monaster żeński Świętych Marty i Marii, klasztorne cerkwie – Przemienienia Pańskiego, Ikony Matki Bożej „Wszystkich Strapionych Radość" oraz re-

fektarzowa – Zaśnięcia Przenajświętszej Bogurodzicy, a także dwa Domy Pielgrzyma. Na terenie zespołu znajduje się również prawosławny cmentarz oraz „las krzyży". Pierwsze wzmianki na temat Świętej Góry Grabarki sięgają 1710 roku i wiążą się z cudownym ocaleniem okolicznych mieszkańców przed epidemią cholery. Na pamiątkę tego wydarzenia w miejscu tym wybudowano kapliczkę Przemienienia Pańskiego.

Zakład Geoekologii i Paleogeografii, WNoZiGP, UMCS
al. Kraśnicka 2 cd, 20-718 Lublin
malwinadzierzak@wp.pl, jarosz.joa@gmail.com, j.pietruczuk@onet.pl
monika_pietruczuk@wp.pl

MALWINA DZIERŻAK, JOANNA JAROSZ,
JAROSŁAW PIETRUCZUK, MONIKA PIETRUCZUK

IX Warsztaty Młodych Geomorfologów, 6–8 maja 2014, Biała Góra

IX Workshops Young Geomorphologists, 6–8 May 2014, Biała Góra

W dniach 6–8 maja 2014 roku po raz dziewiąty odbyły się Warsztaty Młodych Geomorfologów, organizowane przez Stowarzyszenie Geomorfologów Polskich. Pierwowzór tych spotkań stanowią coroczne warsztaty organizowane przez British Geomorphological Research Group w Windsorze (Wielka Brytania). Tym razem Stowarzyszenie Geomorfologów Polskich wraz z Zakładem Geoekologii Instytutu Geoekologii i Geoinformacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu zaprosiło młodych naukowców do Stacji Monitoringu Środowiska Przyrodniczego UAM w Białej Górze na wyspie Wolin.

Uczestnikami warsztatów byli młodzi geomorfolodzy z całego kraju. Głównym celem warsztatów było zapoznanie młodych naukowców z zasadami prowadzenia samodzielnej pracy naukowej, regułami formułowania projektów badawczych, przygotowaniem wystąpień i publikacji oraz metodami prowadzenia badań naukowych. Zarówno doktoranci, jak i uczestnicy studiów magisterskich